

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34 **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська
політехніка» імені Юрія Кондратюка

Вовченко Оксана Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Раєвська Маргарита Олександрівна, студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ФІНТЕХ-ТРАНСФОРМАЦІЯ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ

Фінтех, як одна з найдинамічніших галузей у світі, є об'єктивною умовою подальшого розвитку ринку фінансових послуг та всієї фінансової системи країни. Протягом останніх років в Україні спостерігається активний розвиток фінансових технологій, що суттєво змінює ландшафт фінансового ринку та відкриває нові можливості для всіх учасників цього процесу. Крім глобальних трендів, стрімкий розвиток фінтех-сектору обумовлений низкою факторів, серед яких: підтримка держави у вигляді створення відповідної нормативно-правової бази, інвестування у розвиток фінансової інклюзії, запуску регуляторної «пісочниці» для тестування інноваційних продуктів, послуг, технологій та інструментів; зростаючий рівень цифрової грамотності населення, технічної освіти та інноваційного потенціалу спеціалістів у цій сфері; потреба в альтернативних фінансових рішеннях в умовах ведення бойових дій.

Найпопулярнішою сферою діяльності серед фінтех-компаній України незмінно є ІТ, на другому місці – платежі та грошові перекази, на третьому – споживче кредитування (рис. 1). Частка останніх зменшилася з 12% у 2023 році до 7% у 2024 році. Примітно, що зменшилася частка і необанків, а також з'явилася нова сфера – фінтех-інвестування [1].

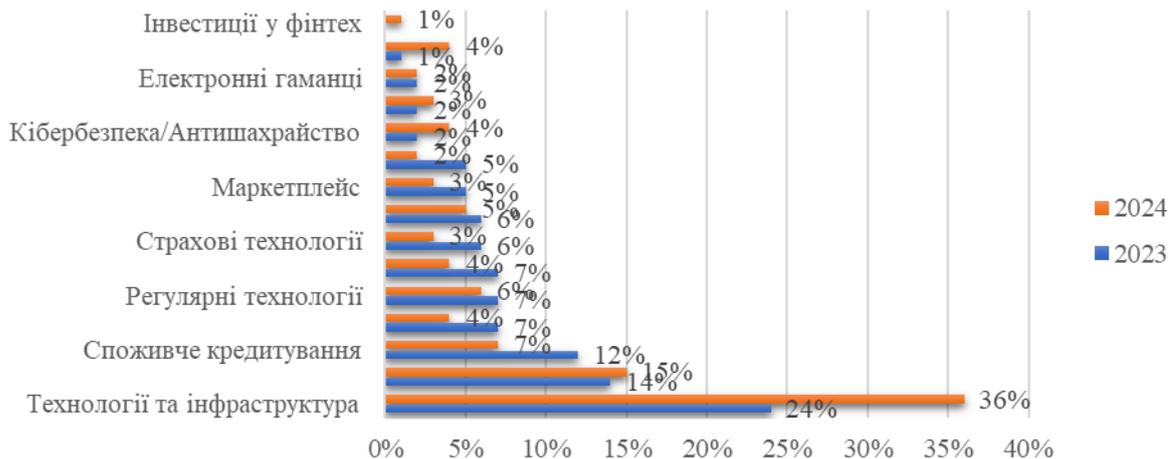


Рис. 1. Розподіл українського фінтеху за сферами діяльності у 2023-2024 рр.

Ключовими інструментами для розвитку фінтех-сектору в подальшому можуть бути краудфандинг, токенизація та блокчейн-технології, штучний інтелект, які дозволяють створювати нові моделі фінансування та розширювати доступ до фінансових послуг.

Краудфандинг – це інструмент, який дозволяє стартапам залучати фінансування безпосередньо від широкого кола людей на спеціалізованих онлайн-платформах. Це не лише джерело фінансування, але й можливість для стартапів побудувати лояльну спільноту прихильників. Краудфандинг на основі кредитування, дозволяє малим і середнім підприємствам отримувати позики від одного чи кількох приватних та інституційних інвесторів через онлайн-платформу для посередництва. Сучасні моделі онлайн-фінансування дозволили здійснювати операції кредитування та інвестування на різних умовах – на благодійній основі, з фінансовою чи нефінансовою винагородою тощо. Високий потенціал розвитку даних моделей фінансування, їх переваги щодо швидкості, простоти і доступності залучення фінансових ресурсів порівняно із традиційними джерелами забезпечує їх привабливість як з точки зору надавачів, так і отримувачів фінансових ресурсів. За дослідженнями компанії Facts and Factors, прогнозований розмір ринку краудфандингу у 2028 році складатиме 28,2 млрд дол. США [2].

Токенизація перетворює різноманітні активи (нерухомість, мистецтво, цінні папери) на цифрові активи, представлені токенами на блокчейні. Це відкриває нові можливості для інвестування, підвищує ліквідність активів та спрощує процедури купівлі-продажу. У межах проєкту токени виконують роль драйвера платіжної одиниці. Наприклад, Binance Coin (BNB) спочатку випускався як токен на основі Ethereum, який використовували для оплати комісії. Інвестиції в токени пов'язані із високими ризиками, проте це не заважає проводити операції зі

стейкінгу, кредитування та інвестування. Варто зазначити, що за прогнозами експертів прибутки з токенів до 2030 року зростуть у 50 разів і складатимуть близько 10 трильйонів [3].

Штучний інтелект трансформує фінансові послуги, забезпечуючи персоналізовані рекомендації, автоматизацію рутинних процесів та виявлення шахрайства. Чат-боти, алгоритми машинного навчання та аналітика великих даних дозволяють надавати клієнтам більш індивідуальний підхід. В Україні безліч банків і компаній використовують подібні системи. Наприклад, АТ КБ «ПриватБанк» та АТ «Ощадбанк» інвестують у розвиток ШІ з метою оптимізації операцій, консультування клієнтів, надання допомоги при оформленні документів. Використання даної технології підвищує прибутки компаній на 10-20%, що є досить високим показником.

Фінтех-сектор України демонструє стрімкий розвиток, стимульований комплексом факторів, серед яких державна підтримка, інноваційні технології та зростання рівня цифрової грамотності населення. Дослідження свідчать про те, що основними векторами розвитку фінансових технологій в Україні є краудфандинг, токенизація активів, блокчейн-технології та штучний інтелект. Зазначені технології відкривають нові перспективи для трансформації фінансових послуг та інвестиційних процесів, сприяючи підвищенню їхньої ефективності та доступності.

Незважаючи на значні виклики, пов'язані зокрема з потребою в альтернативних фінансових рішеннях в умовах збройного конфлікту, українські фінтех-компанії демонструють високу адаптивність та інноваційність. Вони активно розробляють та впроваджують нові продукти та сервіси, які відповідають сучасним потребам ринку. Розвиток фінансових технологій в Україні не лише сприяє динамічному зростанню фінансового сектору, але й має значний позитивний вплив на такі ключові макроекономічні показники, як фінансова інклюзія [4] та економічна стабільність.

Література

1. Каталог фінтех-компаній України 2024. URL: https://fintechua.org/download_catalog2024.
2. Global Crowdfunding Market Size, Status and Forecast 2020-2026. 2019, May. 125 p. URL: <https://www.marketresearch.com/QYResearch-Group-v3531/Global-CrowdfundingSize-Status-Forecast-13770115>.
3. Kukuetu L. Що таке токен простими словами. 2024, червень. URL: <https://trusteeglobal.com/academy/shho-take-token-prostymy-slovamy/>.
4. Вовченко О.С., Шевченко Т.К. Фінансова інклюзивність як інструмент оперативного відновлення фінансової системи. Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : мат-ли II Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 06 черв. 2024 р. Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2024. С. 144–145.

УДК 368 (477)

Скриль Віталія Вячеславівна,

кандидат економічних наук, доцент

Колінчук Дарія Володимирівна, магістрантка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОСТІ СТРАХУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ризики, що супроводжують життя кожної людини, і фінансові втрати, які виникають через їх реалізацію, зумовлюють потребу захисту майнових інтересів членів суспільства. Завдяки специфіці страхової діяльності страхові компанії можуть ефективно забезпечувати захист та управляти різними ризиками, які негативно впливають на стабільний розвиток суспільства, знижуючи ймовірність їх настання.

Попри те, що люди можуть управляти фінансовими ризиками за допомогою заощаджень, кредитів та неформальної фінансової підтримки від сім'ї або громади, формальне страхування надає низку переваг. Страхові продукти дозволяють об'єднувати ризики для великої кількості людей, створюючи фонд, що забезпечує більш надійний і стабільний рівень фінансового захисту. Це надає домогосподарствам можливість отримати значніший рівень підтримки та захисту, ніж вони могли б забезпечити самостійно через індивідуальні заощадження чи кредити [2].

Страхові продукти забезпечують захист від широкого спектру ризиків, таких як аварії, хвороби, стихійні лиха та інші форс-мажорні події. Це дає клієнтам впевненість у захисті їхніх фінансових інтересів у різних обставинах. Дослідження свідчать, що страхування дає можливість людям інвестувати в більш ризиковані й потенційно високоприбуткові технології, оскільки воно захищає від можливих фінансових втрат у майбутньому. Це дозволяє людям зосередитися на досягненні своїх цілей і розвитку, не переймаючись надмірно про фінансові ризики. Зниження фінансових ризиків для окремих економічних суб'єктів завдяки страхуванню, своєю чергою,